

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

методологічного семінару

**«РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ КОНТЕКСТИ»**

18–20 листопада 2021 року

Київ
2021

Р64 Розвиток обдарованої особистості: світовий та вітчизняний контексти : матеріали методологічного семінару (Київ, 18–20 листопада 2021 року). – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 620 с.

У матеріали методологічного семінару «Розвиток обдарованої особистості: світовий та вітчизняний контексти» розкрито: актуальні наукові та практичні проблеми обдарованості, розвитку обдарованих дітей і юні; використання інноваційних підходів у контексті розв'язання питань підтримки та супроводу обдарованих учнів у сучасному інформаційно-освітньому просторі.

Праці учасників присвячені основним тематичним напрямкам семінару:

- 📖 сучасні наукові тенденції дослідження проблем обдарованості;
- 📖 діагностика, прогнозування, проектування та підтримка розвитку обдарованої особистості;
- 📖 психолого-педагогічний супровід самовизначення та самореалізації обдарованих учнів;
- 📖 наукова освіта: теорія, практика, інновації;
- 📖 філософія для дітей як засіб формування освітніх компетенцій;
- 📖 технології розвитку здібностей та обдарованості дітей дошкільного віку;
- 📖 підготовка фахівців до роботи з обдарованими дітьми та молоддю.

Видання рекомендовано для науковців, керівників і представників освітніх закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників усіх ланок системи освіти, психологів, соціологів та інших фахівців.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

ЗМІСТ

Алексєєнко В. С. Система роботи з обдарованими здобувачами освіти на уроках історії.....	10
Артюмова Т. І. Глобально-локальні тенденції цифрової трансформації конкурентного середовища	14
Баранова І. А., Муратова Т. А. Формування креативного мислення учнів засобами STEAM-техноогії на уроках трудового навчання.....	18
Безкоровайна О. В. Сучасні методи та прийоми на уроках зарубіжної літератури як вагомий чинник розвитку обдарованої особистості.....	23
Беляєва О. С. Розумовий розвиток та емоційний інтелект як невід’ємні складові феномена обдарованості	26
Бельська Н. А. Особливості емоційно-ціннісної сфери особистості ліцеїстів з ознаками інтелектуально-академічної обдарованості (у контексті типології Б. Додонова).....	31
Білокопита І. І. Ідентифікація обдарованості дітей у закладах дошкільної освіти	37
Бондаренко С. М. Розвиток індивідуальних та творчих здібностей обдарованої особистості на уроках біології.....	40
Борінштейн Є. Р. Розвиток творчої особистості: феномен обдарованої дитини.....	45
Бурова В. В. Інноваційні технології реалізації завдань роботи з обдарованими здобувачами освіти.....	50
Василишин М. В. Обдарованість – одна з нерозв’язаних проблем психологічної науки	54
Василькова І. В., Лукавська В. В. Навчання з використанням дистанційних технологій	60
Василькова С. І. Супровід обдарованої дитини вчителем у загальноосвітньому закладі.....	64
Верболович А. Л. Психологічний аспект професійного вигорання педагога в роботі з обдарованими дітьми як проблема сучасності.....	69
Вишневецька Л. Є. Робота з обдарованою молоддю	75
Водяницька Ю. О. Інноваційні форми роботи як сприяння розвитку обдарованості	79
Волова Ю. С. Психолого-педагогічні засади побудови освітнього середовища для обдарованих учнів в умовах Нової української школи.....	86
Воронцова Т. Ю., Лабазова Т. О. Проблеми пошуку, підтримки та забезпечення всебічного розвитку обдарованої особистості в закладі загальної освіти.....	92
Гальченко М. О. Розвиток обдарованості учнів в освітньому просторі сучасного навчального закладу	96
Ганаба С. О. Людина як складність	101
Гандзілевська Г. Б., Ратінська О. М., Тимощук Є. А. Психологічні умови формування дитячої обдарованості в метафоричних наративах острозьких письменників-емігрантів крізь призму психологічного імунітету та саморегуляції.....	105

Коваленко Г. М. Розвиток творчого потенціалу в обдарованих дітей НУШ.....	204
Ковальчук Ю. М. Самоідентичність і стадії професійного самовизначення обдарованих індивідів	209
Когут С. М. Сучасні педагогічні підходи до розвитку обдарованості учнів	214
Константинова М. Є. Психологія обдарованості: підходи до розуміння	218
Копачевська М. М. Форми та методи організації навчальної діяльності у сфері розвитку дитячої обдарованості.....	222
Копотілов О. Б. Роль вчителя у формуванні та розвитку творчого потенціалу старшокласників на уроках англійської мови.....	226
Коробов В. Ю. Розвиток та підтримка обдарованих дітей і молоді в сім'ях.....	232
Котляр Ж. В. Розвиток обдарованої дитини у початковій школі.....	237
Кошева І. В. Літня школа – школа нового покоління	241
Кравець Н. Б. Перспективні напрями та форми соціальної та педагогічної підтримки здібних та обдарованих дітей	245
Краєвська Т. Ю. Освітні та інформаційно-цифрові технології в роботі з обдарованими дітьми та молоддю	248
Крупеня С. В., Лаврентьєв О. М., Романчук К. С. Основи методичної майстерності вчителя фізичної культури з гімнастики.....	251
Ларіна Т. О. Розвиток комунікативної толерантності педагогів у нових умовах соціальної взаємодії	256
Ласуніна Є. Р. Провідні вектори розпізнання та виховання обдарованої дитини	259
Лебедик Л. В. Підготовка педагогічних і соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми та молоддю на основі технології інтенсивного навчання	262
Левченко О. В. Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках інформатики шляхом використання кейс-технології	267
Лисенко Г. І., Волкова С. П. Використання інноваційних навчальних технологій у роботі з обдарованою молоддю технічного профілю (на прикладі ДВНЗ ПДАБА).....	271
Литвиненко В. М., Фролова І. І. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми в інклюзивному просторі школи.....	276
Лімачко В. В. Соціальні мережі: виклик для сучасного учителя чи метод ефективного навчання....	281
Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Розвиток обдарованої людини в кіберсучасності: міфотворчість, віртуальність та реальність щодо квантової телепортації.....	286
Лук'яненко І. В. Організація роботи з обдарованими дітьми на уроках історії в умовах дистанційної освіти	289
Мадзігон В. М. Проектування освітньо-інформаційного середовища майбутнього для обдарованих дітей.....	294

Крупеня С. В.,

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту
доцент кафедри хортингу та реабілітації
Університет державної фіскальної служби України
svetboock@ukr.net*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7888-1133>

Лаврентьєв О. М.,

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту
доцент, В.о. Завідувача кафедри хортингу та реабілітації
Університет державної фіскальної служби України
lavryha777@ukr.net*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6960-0237>

Романчук К.С.,

*здобувач першого бакалаврського рівня вищої освіти
кафедри хортингу та реабілітації
Університет державної фіскальної служби України*

ОСНОВИ МЕТОДИЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З ГІМНАСТИКИ

Анотація. Методична майстерність – це вияв високого рівня педагогічної діяльності, що відображає особливу відшліфованість методів, прийомів психолого-педагогічної теорії та практики, завдяки чому забезпечується висока ефективність навчально-виховного процесу. Методична майстерність, це «умова і засіб реалізації особистості вчителя, його позиції, творчого потенціалу,

комплекс властивостей особистості, що забезпечує рівень самоорганізації професійної діяльності на рефлексивній основі». Визначення педагогічної майстерності наголошує на особистісному факторі вчителя, його здатності здійснювати педагогічну діяльність.

Ключові слова: майстерність, вчитель, рівень, діяльність, процес, досвід.

Annotation. Methodical skill is a manifestation of a high level of pedagogical activity, which reflects the special refinement of methods, techniques of psychological and pedagogical theory and practice, which ensures high efficiency of the educational process. Methodical skill is a «condition and means of realization of the teacher's personality, his position, creative potential, a set of personality traits that provides a level of self-organization of professional activity on a reflective basis.» The definition of pedagogical skill emphasizes the personal factor of the teacher, his ability to carry out pedagogical activities.

Key words: skill, teacher, level, activity, process, experience.

У педагогічній майстерності структурно виділяє чотири компоненти: 1) професійно-педагогічну спрямованість особистості вчителя; 2) професійно-педагогічну компетентність; 3) придатність до педагогічної діяльності (покликання); 4) педагогічну техніку.

У процесі педагогічної діяльності вчитель фізичної культури, який працює над своїм професійним зростанням, стає більш компетентним, набуває умінь і навичок, розвиває педагогічні здібності, формує своє професійне «Я», урізноманітнює прийоми особистісного впливу на школярів, вибудовує педагогічну взаємодію на суб'єкт-об'єктних засадах.

В оволодінні майстерністю можна виокремити кілька рівнів. До основних рівнів педагогічної майстерності учителя належать:

- елементарний рівень – учитель фізичної культури володіє елементами професійної діяльності на початковому рівні: психолого-педагогічні знання та методики викладання шкільного курсу «Фізична культура»;

- базовий рівень – педагог володіє основами побудови гуманістично орієнтованих стосунків з учнями (диференціація, індивідуалізація), глибоке знання предмета і методики його викладання (притаманний фахівцям II кваліфікаційної категорії);

- досконалий рівень – характеризується чіткою спрямованістю дій учителя фізичної культури, їх високою якістю – розвинене уміння планувати, організовувати різні форми фізичного виховання, забезпечувати належний рівень фізичного розвитку й підготовленості учнів (притаманний фахівцям I кваліфікаційної категорії);

- творчий рівень – характеризується ініціативністю педагога, високою результативністю його праці, умінням вести дослідницько-пошукову роботу, формувати та передавати власний педагогічний досвід.

Цілісний педагогічний процес містить декілька педагогічних процесів (виховання, навчання), і в основі кожного з них знаходиться структура педагогічної діяльності [1,2,5]. Педагогічна діяльність має свої, притаманні лише їй, особливості, а саме:

- 1) яскраво виражений гуманістичний характер («Людина – Людина»);

- 2) двосторонній характер;

- 3) суб'єктний характер педагогічної діяльності як особливого виду діяльності, тісно пов'язаного з діяльністю окремого учня, учнівського колективу і діяльністю певного вчителя (вихователя) – суб'єкт-суб'єктні стосунки;

- 4) цілепокладання – наявність чітко сформульованої, особисто прийнятої мети діяльності;

- 5) специфіка об'єкту та предмета педагогічної діяльності – спрямованість на розвиток особистості;

- 6) педагогічна діяльність – це практична діяльність, що зумовлює зміни свідомості, світогляду іншої людини;

- 7) структурні елементи педагогічної діяльності тісно пов'язані у часі. Вона здійснюється безперервно, постійно, систематично;

- 8) результати педагогічної діяльності відображаються не відразу, видно лише її часткові результати (особливо у вихованні);

- 9) публічний, масовий характер;

- 10) це особливий вид діяльності, який має яскраво виражений творчий, індивідуальний характер;

- 11) педагогічна діяльність здійснюється спеціалістами (вихователями, учителями, викладачами) і тому є професійною;

- 12) циклічність із збільшенням розмаху (принцип спіралі), коли будь-який результат є постановкою нової мети, але на новому, вищому рівні складності.

До основних напрямів педагогічної діяльності відносять:

- діагностичний – виявлення індивідуальних якостей школяра: знання, уміння, навички, інтереси, стан здоров'я, рівень фізичного розвитку й фізичної підготовленості;
- орієнтовно-прогностичний – уміння педагога визначати цілі, мету, зміст, методику освітньо-виховного впливу на особистість школяра;

- конструктивно-проектувальний – передбачає планування, відбір засобів, методів впливу на учня, врахування адекватних можливостей його організму, інтересу;
- організаційно-діяльнісний – проявляється в організації різних форм фізичного виховання, налагодженні контактів із школярами, дорослим оточенням, від якого залежить ефективність фізичного виховання школярів;
- комунікативний – здатність спілкуватися, налагоджувати контакти з учнями, батьками, членами педагогічного колективу, громадськістю;
- аналітично-оціночний – полягає в аналізі як власних дій, так і дій вихованців, виявлення їхніх позитивних рис і недоліків;
- дослідницько-творчий – з'ясування індивідуально-психічних особливостей вихованців, їхніх нахилів, життєвих настанов, з'ясування рівня опанування ними знань, умінь і навичок, стану здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості.

Методичну майстерність вчителя фізичної культури (педагога – тренера) в сфері гімнастики є складовою частиною педагогічної майстерності спортивного педагога, яке являє собою «синтез розвиненого психолого-педагогічного мислення, професійно-педагогічних знань, навичок, умінь і емоційно-вольових засобів виразності, які у взаємозв'язку з якостями особистості педагога дозволяють йому успішно вирішувати різноманітні навчальні завдання».

Специфіка педагогічного процесу, його структура та зміст виступають як спонукальні причини появи майстра, що реалізує на практиці функції розвитку, навчання і виховання людей. Педагогічна майстерність являє собою складну структуру додатків (рис. 159), що містить як мінімум такі чотири підсистеми:

- 1) педагогічну технологію;
- 2) педагогічну творчість;
- 3) знання предмета;
- 4) педагогічний стиль.

Методична підготовленість учителя в сфері гімнастики характеризується його вмінням раціонально використовувати систему засобів (слово, гімнастичні вправи, умови, в яких проводяться заняття), методів і методичних прийомів для вирішення оздоровчих, освітніх, виховних та спортивних завдань у навчально-тренувальному процесі.

Його майстерність характеризується такими основними показниками:

1. Власним ставленням до своєї праці, заснованим на почутті професійного обов'язку, хорошій теоретичній, методичній та практичній підготовленості в сфері гімнастики, вмінні формувати у своїх учнів глибоко усвідомлене і активне ставлення до занять. Про ступінь сформованості такого ставлення судять: за інтересом, що проявляється учнями до занять, з їхніх взаємовідносин з учителем, за точністю й швидкістю виконання його команд, розпоряджень, прохань, за відвідуваністю занять і поточною успішністю, за бажанням займатися в шкільній секції гімнастики, за активністю участі в спортивних шкільних змаганнях, в їх суддівстві і в інших заходах, що проводяться вчителем.

2. Умінням вчителя переконувати учнів у безмежних можливостях засобів і методів гімнастики в зміцненні здоров'я, у підвищенні фізичної і розумової працездатності, у вихованні особистісних властивостей, у розвитку здібностей, необхідних у навчанні, праці та спорті. Здатністю вчителя формувати у тих, хто займається, тверде переконання в необхідності цінувати своє здоров'я як безцінне особисте і суспільне надбання, уберігати учнів від шкідливих звичок і захоплень, прищеплювати їм любов до систематичних занять фізичними вправами, формувати у них здоровий спосіб життя [1,2,3].

3. Умінням вчителя спілкуватися з батьками своїх учнів: ділитися з ними своїми спостереженнями за схильностями, здібностями, навчанням і вихованістю, інтересами й життєвими цінностями їхніх дітей.

4. Систематичним вивченням у своїх учнів здібностей, необхідних їм у навчанні, в заняттях обраним видом спорту, в оволодінні передбачуваною або вже обраною професією.

Методична майстерність вчителя найбільш чітко проявляється під час організації та проведення уроків гімнастики.

Перед уроком важливе значення має бадьорий, впевнений настрій вчителя, заснований на ретельній попередній організації, продуманості методики його проведення. Сюди ж входять: своєчасна підготовка спортивної зали (провітрювання, вологе прибирання та ін.); перевірка справності гімнастичних снарядів; інструктаж помічників, навчання їх правилам страхівки і допомоги при виконанні знову досліджуваних вправ.

У ході уроку методична майстерність вчителя проявляється: у твердому управлінні тими, хто займається, від початку і до його закінчення; у вдалому виборі способів розміщення учнів у залі і при їх переміщенні під час виконання вправ з ходьби і бігу; у виборі власного місця в залі, щоб можна було добре бачити всіх, хто займається, а вони, в свою чергу, бачили б свого вчителя; у здатності вчасно помічати помилки у виконанні вправ і знаходити способи їх усунення; в попередженні порушень дисципліни і порядку; у використанні створених у процесі уроку сприятливих можливостей для виховних впливів на

своїх учнів; у мобілізації учнів на подолання труднощів у процесі оволодіння знову досліджуваними вправами; у створенні умов для розслаблення, короткочасного відпочинку, заспокоєння від надмірних емоційних збуджень; у переконливій аргументації вимог, що пред'являються до тих, хто займається, і доведенні їх до точного виконання.

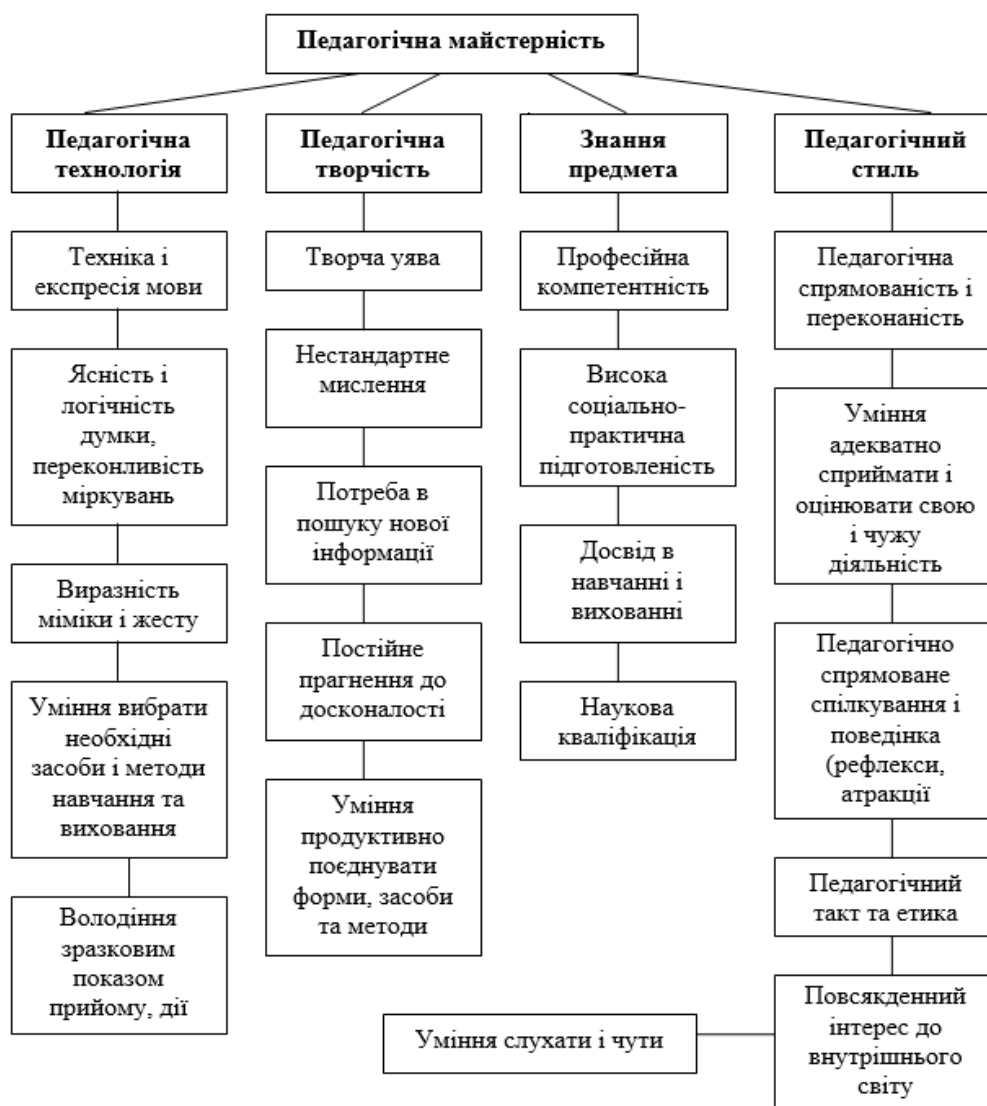


Рис. 1. Педагогічна майстерність

У процесі навчання гімнастичних вправ методична майстерність вчителя проявляється:

- у умінні користуватися гімнастичною термінологією;
- у здійсненні диференційованих, індивідуальних і особистісних підходів до занять з урахуванням їх здібностей і ставлення до уроку, до досліджуваної вправи;
- у умінні створювати чітке уявлення про знову досліджувану вправу, спираючись на теорію відображення;
- у вдалому підборі підвідних і підготовчих вправ, музичного супроводу, словесних впливів на осіб, які займаються; в обліку умов, в яких проводяться заняття;
- у дотриманні принципів навчання, виховання і спортивного тренування.

Під час вирішення оздоровчих завдань методична майстерність вчителя проявляється в умінні підбирати доступні для виконання і водночас досить важкі й ефективні за впливом вправи, методичні прийоми, музичний супровід з урахуванням індивідуальних особливостей та стану здоров'я, а також відповідно до них дозувати навантаження на серцево-судинну, дихальну та інші системи організму, опорно-руховий апарат (формування постави); здійснювати постійний контроль за станом здоров'я, фіксувати його зміни за кількістю пропущених уроків через хворобу, за скаргами самих учнів, заявами батьків, відомостями інших вчителів, шкільного лікаря і враховувати ці зміни у процесі занять.

У вирішенні освітніх завдань методична майстерність вчителя визначається його здатністю збагачувати учнів системою сучасних знань у галузі гімнастики і суміжних з нею дисциплін, формувати у них рухові вміння і навички, використовуючи передову методику, домагатися глибокого осмислення навчального матеріалу і на цій основі формувати переконання. Прикладами такого підходу можуть бути:

1) пояснення техніки виконання вправ, спираючись на закони механіки, відомості з анатомії, фізіології, психології;

2) ознайомлення із знову досліджуваною вправою, спираючись на теорію пізнання;

3) системно-структурний підхід до вивчення кожного учня як особистості, її здібностей і діяльності.

При вирішенні виховних завдань методична майстерність вчителя проявляється: у науковості навчання гімнастичним вправам, в умінні використовувати їх у поєднанні з музикою, словесними впливами на осіб, які займаються, і умовами, в яких проводяться заняття, з метою виховання насамперед свідомого і активного ставлення до занять гімнастикою, розвитку у них волі, почуття власної гідності, товариства, колективізму, любові до краси власного тіла, рухів та ін., в умінні винаходити власні методи і методичні прийоми навчання і виховання, свою техніку виховних впливів на учнів.

У розвитку здібностей тих, хто займається гімнастикою, методична майстерність вчителя характеризується умінням аналізувати техніку досліджуваних вправ, визначати вимоги, які висувають до гімнастів, використовувати засоби і методи гімнастики у процесі вивчення і розвитку здібностей до цього виду спорту, вивчати особливості взаємозв'язків між ними, можливості компенсації слаборозвинених здібностей за рахунок добре розвинених, за рахунок додаткових зусиль того, хто займається, і методичної майстерності вчителя; умінням оцінювати тренуваність здібностей, здатність до навчання і виховання кожного учня, прогнозувати здібності, здійснювати спортивну орієнтацію, консультацію і відбір осіб, які хочуть займатися гімнастикою зі спортивною спрямованістю.

Після уроку методична майстерність вчителя виражається в умінні: аналізувати і критично оцінювати якість проведеного ним уроку, об'єктивно співвідносити те, що вдалося зробити, з тим, що було заплановано в конспекті уроку; оцінювати свою поведінку, взаємовідносини з учнями, допущені при цьому помилки і знаходити способи їх усунення; давати загальну оцінку проведеному уроку.

З огляду на викладені вище критерії методичної майстерності вчителя можна визначити якість уроку.

Висока якість уроку характеризується здатністю вчителя: підбирати вправи, музичний супровід, словесні впливи на учнів, чітко організовувати умови, необхідні для успішного вирішення поставлених завдань; твердим, упевненим управлінням займатися від початку і до закінчення уроку, його високою педагогічною і моторною щільністю, емоційністю і активним, свідомим ставленням учнів до виконання завдань вчителя; творчим використанням принципів дидактики, виховання і спортивного тренування; аналізом техніки виконання знову досліджуваних вправ з опорою на закони механіки, відомості з анатомії, фізіології, психології; індивідуальним і особистісним підходом під час взаємодії з учнями; ретельним критичним аналізом якості проведеного уроку.

Середня якість уроку проявляється у тому, що навчальний матеріал подається на рівні готових, викладених у підручниках або емпіричних переважно правил і висновків з методичних посібників. Навчання вправам здійснюється: без достатньої опори на закони механіки, відомості з анатомії, фізіології, психології; без вказівок на основне призначення досліджуваної вправи, на її багатофункціональність. Урок проводиться за шаблоном, виробленим практикою, іншими більш досвідченими педагогами (копіювання). Цей рівень якості уроку характеризується недостатньою педагогічною і моторною щільністю, зниженою емоційністю і активністю учнів, слабкою опорою вчителя на принципи дидактики, виховання і спортивного тренування. Тут переважають фронтальний і груповий методи проведення уроку, а при взаємодії вчителя з учнями, які займаються, слабо враховуються їх індивідуальні особливості.

Низька якість уроку характеризується тим, що вчитель повідомляє учням лише найелементарніші знання із застарілих методичних посібників з гімнастики, встановлює свої, не завжди достатньо аргументовані правила і порядки. Під час навчання вправам даються лише операційні відомості про них. Уроки проводяться за шаблоном, з низькою педагогічною і моторною щільністю, вони неемоційні, не викликають інтересу. Працюючи з однією групою, учитель випускає з поля зору інші, що не дозволяє попереджувати випадки порушення дисципліни і порядку, халатного виконання завдань. У процесі взаємодії з учнями не враховуються їх індивідуальні особливості. Відсутній критичний аналіз проведеного уроку [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Арефьев В.Г., Шегімага В.Ф., Терещенко І.А. Теорія та методика викладання гімнастики: підручник – 4-те, доп., перероб. – Київ: ТОВ «Інтер Логістік Україна», 2016. – 330 с. ISBN 978–966–2187–44–1
2. Гімнастика: навчальний посібник/ І.Й. Малинський, С.В. Крупеня, Ю.П. Сергієнко, О.М. Лаврентьев, – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – 221с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ»; т.88).

3. Вдосконалення рівня фізичної підготовленості різних груп населення/ І.Й.Малинський та ін. Науковий Часопис серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт / випуск 10(118)19 – Київ: видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – С. 97-101.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Том 1, Київ: – Олімпійська література, 2012. – 392 с.
5. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики: навч. посібник в 2-х частинах. – 3-тє вид., випр. і доп. – Харків: «ОВС», 2014. – Ч.1. – 414 с.: іл.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

методологічного семінару

«РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ КОНТЕКСТИ»

18–20 листопада 2021 року

Підписано до друку 22.11.21. Формат 60x84 1/8
Папір офс. 80 г/м². Друк цифровий. Ум. друк. арк. 72,01
Наклад 300 прим. Зам. № 0311

Видавництво Інститут обдарованої дитини НАПН України
вул. Січових Стрільців, 52-Д, м. Київ, 04053
тел./факс.: (044) 481-27-16

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія
ДК № 6081 від 14.03.2018 р.